

**Národní institut pro další vzdělávání MŠMT
Senovážné náměstí 25, 110 00 Praha 1**

**Olympiáda v českém jazyce
43. ročník, 2016/2017
okresní kolo – zadání**

I. kategorie

Počet bodů: .....

Jméno: ..... Škola: .....

1. Na jednom pomníku jsme viděli nápis: *Památce obětí fašismu a partyzánů.*

- a) Napište, proč je tato formulace nevhodná

- b) Napište, komu je skutečně pomník věnován.

- c) Vhodně přeformulujte nápis a při tom do něj žádná slova nepřidávejte ani neměňte tvary slov použitých v původním nápisu.

2. a) Ve větě *Zítرا se budeme učit skloňování zájmen* určete pád slova *skloňování*. Je-li víc možností, uveďte všechny.

- b) Nahraďte slovní spojení *skloňování zájmen* jednoslovným označením některého školního předmětu, jehož tvar bude ve větě jednoznačný. Pokud jste našli v bodě a) více možností, uveďte pro každou z nich samostatnou větu.

3. a) Užijte uvedená slova ve větách, aby byl zřejmý významový rozdíl mezi nimi:
jeden – jediný – jedinečný
- b) Vysvětlete významové rozdíly mezi těmito třemi výrazy.
- c) Které z uvedených slov nelze v žádném kontextu nahradit beze změny významu ostatními?
4. a) Napište, které významy může mít slovo *partaj*. Slovo v každém z významů použijte ve větě.
- b) Posuďte stylovou platnost slovních tvarů ve vytvořených větách.

5. Jsou dána slova: *pětník*, *dvacetiny*, *paterčata*, *šestnáctérák*, *čtveřice*.

a) Určete jejich skloňovací vzory.

b) Na základě vzorů určete jejich slovní druh.

c) Určete, slovy kterého slovního druhu byl motivován jejich vznik.

d) Napište, z kterých slov byla bezprostředně odvozena slova *třicetiny* a *třicátiny*, tj. která jsou jejich základová slova.

Národní institut pro další vzdělávání MŠMT
Senovážné náměstí 25, 110 00 Praha 1

Olympiáda v českém jazyce
43. ročník, 2016/2017
okresní kolo – slohový úkol

I. kategorie

Počet bodů: .....

Jméno: ..... Škola: .....

Co mě čeká v letošním roce / Co očekávám v letošním roce

Slohový útvar je volný, téma zpracujte formou prózy. Doporučená délka 20–25 řádek.

Národní institut pro další vzdělávání MŠMT
Senovážné náměstí 25, 110 00 Praha 1

Olympiáda v českém jazyce
43. ročník, 2016/2017
okresní kolo – řešení I. kategorie

1. a) **Příklad řešení:** Nápis je dvojnásobný, není jasné, zda je slovní tvar *partyzánů* spojen souřadně s tvarem *obětí*, nebo *fašismu*.
b) Pomník je věnován obětem fašismu a partyzánům.
c) Památce partyzánů a obětí fašismu.

Bodování: a) za určení dvojnásobnosti – 1 bod;
b) za vhodnou odpověď – 1 bod;
c) za přeformulování – 1 bod.

Celkem tedy maximálně 3 body.

2. a) 3. a 4. pád;
b) **Příklad řešení:** *Zítřejší se budeme učit matematiku. / Zítřejší se budeme učit matematice.*

Bodování: a) za správné určení obou pádů – 1 bod (za určení 1 a méně pádů – 0 bodů);
b) za vhodnou úpravu a vytvoření dvou vět – 1 bod (za vytvoření jedné věty nebo nevhodnou úpravu – 0 bodů).

Celkem tedy maximálně 2 body.

3. a) **Příklady řešení:** *Jeden člověk se nám vůbec neozval. Tenhle člověk je jediný, který se neozval. Malířův přístup ke zpracování tématu je jedinečný.*
b) Slovo *jeden* vyjadřuje prostý počet, *jediný* – ‚jen jeden z více‘, *jedinečný* – ‚individuální, specifický, odlišující se od ostatních‘.
c) Slovo *jedinečný* nelze nahradit v žádném kontextu ostatními dvěma slovy.

Bodování: a) za vhodnou formulaci tří vět – 2 body, za vhodnou formulaci dvou vět – 1 bod (za jednu a méně vět – 0 bodů);
b) za každý vhodně vymezený význam po 1 bodu, celkem tedy maximálně tři body;
c) za správné řešení – 1 bod.

Celkem tedy maximálně 6 bodů.

4. Příklad řešení:

- a) ‚nájemník/nájemníci jednoho bytu‘ (stačí, uvede-li řešitel jednu z možností): *Ta nová partaj ve třetím patře je strašně hlučná.*
‚politická strana‘: *Partaj, kterou jsem volil, ve volbách nevíťžila.*
- b) Slovo ve významu ‚nájemník‘ je obecněčeské a zastaralé, slovo ve významu ‚politická strana‘ je obecněčeské a pejorativní (hanlivé, uznávejte i expresivní).

Bodování: a) za dva vhodně naformulované významy – 2 body,
za jeden význam – 1 bod,
za dvě vhodně utvořené věty – 1 bod (za jednu a méně vět – 0 bodů);
b) za dvě úplné stylové charakteristiky – 2 body,
za jednu úplnou stylovou charakteristiku – 1 bod.
Celkem tedy maximálně 5 bodů.

- 5.** a) pěťník – hrad, dvacetiny – žena, paterčata – kuře, šestnáctérák – pán, čťveřice – růže;
b) podstatná jména;
c) z číslovek;
d) *třicetiny* – ze slova *třicet*; *třicátiny* – ze slova *třicátý*.

Bodování: a) za správné určení 5 vzorů – 2 body, za správné určení 4 vzorů – 1 bod (za tři a méně vzorů – 0 bodů);
b) za určení slovního druhu zadaných slov – 1 bod;
c) za určení slovního druhu základových slov – 1 bod;
d) za správné určení obou základových slov – 1 bod.
Celkem tedy maximálně 5 bodů.

Celkem tedy maximálně 21 bodů.

Slohový úkol:

Hodnoťte dodržení tématu, plynulost a návaznost textu, vhodný výběr lexikálních prostředků i větnou stavbu. Přihlížejte i k tvaroslovné a pravopisné správnosti.

Bodování: 0–10 bodů. Využijte celého bodového rozpětí.